

Granskning av praktikkurser i Bachelor i human ernæring samt Master i klinisk ernæring vid Universitetet i Bergen

Programsens rapport för 2016

Rapporten innehåller en nulägesanalys av praktikkurserna i de två utbildningsprogrammen
samt förslag till utvecklingsområden för praktikkurserna.

Granskning av praktikkurser i Bachelor i human ernæring samt Master i klinisk ernæring ved Universitetet i Bergen

Programsensors rapport for 2016

Praktik i Bachelor i human ernæring

Kursen NUTR251 som ges på utbildningens sjätte och sista semester heter Hospitering och är på 5 studiepoäng. I den här kursen förväntas studenten arbeta två veckor på en arbetsplats som har fokus på förebyggande eller vårdande hälsoarbete. Studenten ska observera hur arbetet bedrivs, med särskilt fokus på ernæring. Förutom själva hospiteringen ingår ett introduktionsmöte (45 minuter på universitetet) och ett uppsummeringsmöte (2x45 minuter).

Lärandemålen som ska uppnås är på en basal nivå och handlar mestadels om att studenten ska beskriva sina observationer. Det finns ingen kurslitteratur knuten till kursen. Kursen examineras med hjälp av ett reflektionsnotat.

Som underlag efterfrågade programsensor emnesevaluering från kursen som gick vårterminen 2016. Tyvärr genomfördes ingen emnesevaluering. Programsensor fick dock ta del av den instruktion som studenten får för den praktiska delen samt ett godkänt reflektionsnotat från *en* student. Den aktuelle studenten var på tre olika arbetsplatser. Detta kan ha lett till att studenten inte fick möjligheten att kunna följa de instruktioner som finns i kursen

Praktikens roll i en universitets- utbildning

Ernæring är i grunden ett praktiskt ämne som kräver gedigna teoretiska förkunskaper för att kunna applicera.

Det är en stor utmaning att arrangera praktikkurser på universitetsnivå. Dels är det stora logistiska utmaningar kopplade till arbetet med att förse studenter med kvalitetssäkrade praktikplatser. Men det är också en utmaning att göra praktikkurser forskningsanknutna.

Tidigare programsensor vid ernæringsstudierna vid universitetet i Bergen har föreslagit mer praktik i utbildningen. För att komma dit krävs först en genomlysning av de nuvarande praktikkursen vilket denna rapport innehåller.

(eksempelvis: "følg en pasient/bruker/beboer, kartlegge ernæringsstatus/situasjon, beskriv eller foreslå ernæringsbehandling eller tiltak").

Refleksjonsnotat är skriven i dagboksformat och studenten ger en beskrivning av vad hen varit med om och observerat. Ett exempel på beskrivning av en dag är : "I dag var eg med på eit kostholdskurs i regi av Frisklivssentralen. Det var eit relativt bra oppmøte, og mykje god og relevant informasjon blei gitt til deltakarane". Med tanke på att studenten nu läser sin sista termin på ett Bachelorstudium, kan det gott ställas högre krav till innehåll i detta reflektionsnotat. Exempelvis kan krav på referenser till aktuell litteratur/retningslinjer finnas. Ett utmärkt tillfälle är att kräva referenser till den kassuppgift studenten förväntas genomföra. Ett annat exempel är att kräva att studenten gör en djupare analys/kritisk granskning av det hen observerar. Studenten skriver exempelvis att det "var mykje god og relevant informasjon blei gitt til deltakarane". Vad var det som gjorde informationen så bra? Varför var den relevant? Finns det annan information som studenten mött under sin studietid som hade varit bättre?

Utvecklingsförslag

Tidigare programevalueringar har visat på ett önskemål om mer och tidigare praktik. Två konkreta, och förhoppningsvis genomförbara förslag som programsensor härmed föreslår är:

- Lägga till en dags hospitering i kursen NUTR-INF
- Lagg till en (eller två) dags hospitering i NUTR150

För att göra kursen NUTR251 mer matnyttig och forskningsanknuten är programsensors förslag att det kopplas kurslitteratur till kursen NUTR251 samt att uppsummeringsmötet görs om till en muntlig examination, med fastställda bedömningskriterier. Det bör också ställas högre krav på innehållet i det reflektionsnotat studenten skriver.

Emnesevalueringar är viktiga både för att utveckla kurser, men även för att utveckla studenternas lärande. Om inte det redan finns, bör det utvecklas en rutin för att följa upp resultat av emnesevalueringar inom hela Bachelor-programmet.

Praktik i Master i klinisk ernæring

Många av kurserna i Masterprogrammet i klinisk ernæring innehåller praktik. Listan nedan är framtagen av programsensor efter genomgång av tillgängliga timplaner för den senaste terminen kursen gick:

- NUCLI351 innehåller kliniska demonstrationer, avdelningstjänst, kökstjänst och polikliniktjänst (totalt 26 timmar höstsemester 2015).
- NUCLI355 innehåller 4 timmar praktisk patientkommunikation
- NUCLI352 (Ernæring till mor og barn) innehåller 20 timmar kliniska demonstrationer, avdelningstjänst och polikliniktjänst.
- NUCLI353 innehåller kliniska demonstrationer, avdelningstjänst, kökstjänst och polikliniktjänst (totalt 19 timmar höstsemester 2015).

Praktiken i kurserna ovan är väl att se på som förberedelse inför den avslutande praktiken som är i siste år. Det är svårt att få en oppfattning om hur sjålvstændigt studenten får handha patienter under dessa inledande kurser utifrån åmnesbeskrivninger og timplaner. Programsensor har tagit del av eksamensoppgavene for høsten 2015 for NUCLI351 og kan inte se at de praktiske momentene i kursen explicit examineres gjennom den examinationen. Programsensor har også fått ta del av eksamensoppgavene for våren 2016 for NUCLI352. Håller inte i denna examen kan programsensor se at de praktiske momentene i kursen examineres. Gållende eksamensoppgavene for NUCLI353, høsten 2015, finner programsenor två frågor som mójliggen kan vara relaterade til de praktiske momentene som kursen innehåller. Det er frågorne «List opp sjekkpunkter du vil gå igjennom med sykepleier i forhold til oppstart av ernæring og hvorfor disse er viktige (svar kort).» og «Etter en vellykket operasjon sendes pasienten til sengepost. Hva vil du anbefale for pasienten i forhold til oppstart av ernæring postoperativt (begrunn svaret)?»

Utvecklingsförslag

- Tydliggör praktikens roll i kurserna NUCLI351, 352 og 353. Finns praktiken til bara av "tradition" eller finns det spesifikke læringsmål som de praktiske momentene bidrar med? Hur vet man i så fall at studentene når de oppstållte målene?

NUCLI395 är Masteruppsatskursen i klinisk ernæring. Denna kurs innehåller fyra veckors klinisk praktik. Studenten ansvarar själv för att ordna praktikplats. Detta är mycket främmande för programsensor som arbetar i en svensk setting, där universitetet ansvarar för hela studentens utbildning – även de praktiska momenten. Det kan ställas frågor kring hur praktikplatserna som studenterna själva identifieras kvalitetssäkras. Hur säkerställs kvaliteten på handledningen som studenterna får?

Det finns två lärandemål kopplade till praktiken:

- «Gjennomført 4 veker klinisk praksis som gir innsikt i rollen som klinisk ernæringsfysiolog, og praktisere ferdigheter og kunnskap ervervet i løpet av studiet.»
- «Hatt anledning til å praktisere sine kunnskaper i kliniske settinger.»

Gemensamt för båda lärandemål är att de är «kvantitativa» och det ser ut som att det inte finns några «krav» på med vilken kvalitet studenten ska genomföra sin praktik. Programsensor menar att formuleringen «gi innsikt i rollen som klinisk ernæringsfysiolog» är på för låg nivå i den avslutande praktikkursen. Detta är ett lärandemål som bättre passar in under Bachelor-programmet. Också innehållet i dokumentet «Bekreftelse og sjekklister NUCLI395 Klinisk praksis Master i klinisk ernæring» är mycket inriktat på kvantitativt innehåll. Exempelvis ska studenten "gi kostveiledning". Men det finns inga kvalitetsaspekter på momentet. Detta gäller för alla momenten på checklisten. Det är handledaren på respektive klinik som "godkänner" studenten. Universitetet verkar här alltså ge ifrån sig sin examinerande roll till en extern sensor. Programsenor noterar att det är studenten själv som ansvarar för att lämna in den ifyllda checklisten till universitetet. Det kan ifrågasättas om detta är rättssäkert. Det är oklart hur examinationen av praktiken går till, förutom att handledare på plats bockar för att studenten har gjort det som står på sjekklisten. Här finns en stor potential att studenten kan arbeta mer med den kunskap hen tillägnat sig under praktiken.

Utvecklingsförslag

- Ta fram lärandemål som på ett tydligare sätt beskriver vad studenten förväntas lära sig under praktiken i kursen NUCLI395
- Utveckla mer kvalitativa bedömningskriterier för praktiken i kursen NUCLI395
- Utveckla en examinationsform som kan stimulera studenten att nyttja praktiken som ett lärtillfälle.
- För att få de kliniska färdigheter som behövs för att kunna arbeta självständigt som klinisk ernæringsfysiolog kan det vara att praktiken behöver vara längre än fyra veckor. Exempelvis kan det vara svårt att följa upp och se resultat av den behandling studenten initerar på så kort tidsperiod.
- Låt handledare för praktiken skicka in ifylld checklista direkt till universitetet – inte via studenten
- Påbörja ett kvalitetsutvecklingsarbete kring hur man kan säkerställa en "likvärdig" praktik för samtliga studenter.